

Conform
modelelor
stabilite
de ME

BAC

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Monica Cristina Anisie
Constantin Ciprian Nistor
Georgiana Andreea Nistor

★ AVIZAT MEN ★

Lucrarea este avizată
de Ministerul
Educației Naționale prin
OM 4696/02.08.2019

CUPRINS

În loc de prefață, o scurtă descriere...	3
Breviar teoretic	5
I. Textul argumentativ	5
1. Demersul unei argumentări	5
2. Conectori pragmatici cu rol discursiv	5
3. Rolul conectorilor în funcție de natura relației dintre secvențele discursului. . .	6
4. Câteva recomandări practice...	6
II. Repere în analiza textului literar	7
1. Valori stilistice ale unor moduri și timpuri verbale	7
2. Particularități ale modurilor de expunere: <i>narațiune, descriere, dialog, monolog</i> . .	9
3. Genul dramatic. Aspecte definitorii, rolul <i>notațiilor autorului/al didascalilor</i> , sursele și natura <i>comicalui</i>	11
4. Proza de <i>analiză psihologică</i> . Trăsături esențiale	13
5. <i>Personajul literar</i> . Modalități de caracterizare. Elemente de <i>portret</i>	13
III. Principalele curente literare și orientări estetice. Schițe de evoluție	15
1. Romantismul	15
2. Realismul	16
3. Symbolismul	17
4. Modernismul	18
5. Tradiționalismul	19
6. Neomodernismul	19
Variante propuse spre rezolvare	21
Sugestii de elaborare a răspunsurilor	139
Bibliografie selectivă	198

Varianta 38

Subiectul I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Cu un acut simț al observației sociologice, Caragiale fixează emergența fenomenului în timpul guvernării lui Ion C. Brătianu (1876–1888), perioadă de grăbită ridicare a burgheziei care își consolidează puterea economică și începe să afișeze ambiții aristocratice: „Ieșiți pe Podul Mogoșoaii: mergeți la șosea, la spectacole, oriunde; vedeți această strălucitoare nobleță, în cea mai mare parte de proveniență transdanubiană, în echipajele ei lustruite, așa de proaspăt blazonate că nu li s-a uscat încă poleiala.”[...]*

Ochiul lui Caragiale distinge, după cum vedem, atât rădăcinile sociale ale kitschului, cât și reflexele lui în sfera modului de viață. Echipaje, arhitectură, vestimentație, podoabe – totul ia forma pretenției ridicole, a ostentației și a falsității. Burghezia încearcă să-și mascheze originea sub fastul unor decoruri împrumutate, dar manifestările de mimetism* nu se opresc la acest nivel. Ele cuprind progresiv și alte pături sociale, odată cu angajarea lor în procesul parvenirii sau cu instalarea unor veleități* de acest tip. În accepția cea mai largă, la baza kitschului se află, ca să reiau o formulă a lui Ibrăileanu, tendința de „declasare* ascendentă”. Setea de distincție ca revers al insignifianței, fuga de mediocritate cu mijloace strâmbe și derizorii, sloganul egalitar ca fațadă și impulsul elitar* ca fond – iată factorii care decid mișcarea, de o perfectă circularitate vicioasă. Personajele lui Caragiale se pun reciproc în gardă împotriva tentației de a „umbla cu mofturi”. Dar ce folos? Mai presus de voința lor se află vrerea* suverană a Moftului. Nu personajele – la drept vorbind – umblă cu mofturi, ci Moftul umblă cu personajele: le concepe, le modelează, le articulează, le animă. Emblema acestei lumi este cioara vopsită.*

(Ștefan Cazimir, I. L. Caragiale față cu kitschul)

**emergență* – apariție, manifestare, ieșire la suprafață;

**kitsch* – tot ceea ce caracterizează prostul gust, fenomenul pseudoartei;

**mimetism* – imitație, copiere;

**veleitățe* – dorință, pretenție, ambiție (nejustificată);

**declasare* – decădere din punct de vedere (moral sau) social;

**elitar* – cu privire la elite; elitist;

**vrerea* – dorința.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

1. Indică sensul din text cuvântului *decid* și al expresiei *ia forma (pretenției ridicole)*.

6 puncte

2. Menționează patru forme de realizare a kitsch-ului în opera lui Caragiale, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează momentul care generează apariția fenomenului *kitsch*, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică de ce emergența fenomenului numit *kitsch* poate fi plasată în epoca lui Ion C. Brătianu. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Dar ce folos? Mai presus de voința lor se află vrerea suverană a Moftului. Nu personajele – la drept vorbind – umblă cu mof-turi, ci Moftul umblă cu personajele: le concepe, le modelează, le articulează, le animă. Emblema acestei lumi este cioara vopsită.* **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă kitschul este sau nu un fenomen etern, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *I. L. Caragiale față cu kitschul* de Ștefan Cazimir, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Nu se mai auzeau ciocăniturile. Ștefan deschise ochii și așteptă așa mult timp, în întuneric; nu se mai auzeau. Îi era încă foarte cald. Dar parcă totul era altfel, acum, în odaie, în aerul nopții calde care intra leneș pe fereastră, parcă totul era schimbat.

Odată, de mult, voise s-o întrebe pe Ioana dacă ea, care i-a iubit pe amândoi, și în ace-lași timp, a ghicit atunci ceva schimbat în jurul ei, dacă lumea rămăsese aceeași pentru ea, aceeași ca mai înainte. Dar nu îndrăznise s-o întrebe. Aproape că nu-i vorbea Ioanei de pre-simțirile și reveriile lui, de dorințele lui ascunse.

Îi vorbea din când în când despre Timp și despre posibilitățile deschise, dar nu îndrăznea niciodată să-i spună că dorința lui secretă era de a deveni sfânt, de a putea iubi pe toți oamenii cu aceeași intensitate. „Am să-ți destăinuiesc ceva, spusese atunci Ilenei, în pădure. Nu te cunosc, nu știu cine ești, nu știu ce faci. Nu pot avea secrete față de dumneata. N-am spus asta la nimeni, dar d-tale ți-o pot spune: totul depinde de Timp. Dacă nu rezolvi problema asta

chiar acum, cât ești tânără, te prinde viața și te macină pe dinăuntru, și într-o zi te trezești bătrână, iar în ziua următoare te trezești pe patul de moarte, și atunci e prea târziu ca să mai încerci ceva. Trebuie să cauți asta acum, cât ești tânără. Asta e o problemă de tinerețe...”
„Ce trebuie să cauți?” îl întrebuse Ileana. „Să scapi de Timp. Să ieși din Timp. Privește bine în jurul d-tale: ți se fac din toate părțile semne. Încrede-te în semne. Urmărește-le...”

(Mircea Eliade, *Noaptea de Sânziene*)

Notă

Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale dramei*, prin raportare la un text studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului dramatic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema dramei studiate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru drama aleasă (de exemplu: acțiune, conflict dramatic, relații temporale și spațiale, tehnici dramatice, moduri de expunere, registre stilistice, limbaj, notațiile autorului etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Varianta 38

Subiectul I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

Notă

Punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet.

1. indicarea sensului din text al cuvântului dat (de exemplu: *hotărâsc* etc.) și al expresiei date (de exemplu: *devine* etc.) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
2. menționarea a patru forme de realizare a kitsch-ului în opera lui Caragiale (de exemplu: *În opera lui Caragiale, kitschul se observă în echipaje, arhitectură, vestimentație, podoabe.*) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
3. precizarea momentului care generează apariția fenomenului *kitsch* (de exemplu: *Apariția fenomenului „kitsch” este plasată în timpul guvernării lui Ion C. Brătianu.*) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text (de exemplu: *Caragiale fixează emergența fenomenului în timpul guvernării lui Ion C. Brătianu* etc.) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**
4. explicarea motivului pentru care emergența fenomenului numit *kitsch* poate fi plasată în epoca lui Ion C. Brătianu (de exemplu: *Emergența fenomenului numit kitsch poate fi plasată în epoca lui Ion C. Brătianu, fiind perioada în care burghezia în ascensiune își consolidează puterea economică și începe să afișeze ambiții aristocratice* etc.) – 2 puncte; explicare nuanțată – 2 puncte/încercare de explicare – 1 punct; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **6 puncte**

5. – prezentarea semnificației secvenței (de exemplu: *Secvența citată amendează lipsa de autenticitate a personajelor din opera lui Caragiale, ca formă de manifestare a fenomenului kitsch. În cheie ludică și ironică, autorul fragmentului dat subliniază absența unui sistem de valori, îndepărtarea personajelor de esența lor umană, acestea lăsându-se modelate de „mofturi”, capricii, porniri efemere și superficiale. De aceea, lumea caragialină se definește prin contrastul dintre aparență și esență, dintre ceea ce sunt personajele și ceea ce vor să pară, contrast exprimat printr-o metaforă tocită (catahreză), prin emblema consacrată drept „cioara vopsită”*): – 2 puncte; prezentare adecvată și nuanțată – 2 puncte/înțelegere de prezentare – 1 punct **4 puncte**
 – respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție (*Kitschul denumește obiecte și manifestări pseudoartistice care imită opere de valoare sau conduite autentice, dar sunt străine de emoția (estetică) specifică înclinațiilor naturale. Sunt de părere că, date fiind aceste condiții și în conformitate cu textul-suport, fenomenul kitsch reprezintă o tendință eternă, observabilă nu numai în domeniul vieții materiale, ci și în concepțiile despre viață, în conduita existentului omenesc, privând ființa de naturalețea ei inerentă.*) **1 punct**
- câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate (*În primă instanță, kitschul este perceput nu numai ca artă imitativă și, implicit, de prost gust, ci și ca mod de a fi, caracterizat prin mediocritate, exces, aglomerare, stridență de orice fel, dorință de epatare. În plan secund, kitschul sfidează valorile culturale majore, este definit ca o impostură estetică, iar formele lui concrete sunt recognoscibile nu numai în literatură, ci și în viața de zi cu zi, din toate timpurile.*) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 puncte (*Astfel, se constată că există dintotdeauna tendința de a copia, de a prelua mimetic un tip de comportament, un stil care apare drept impropriu, nepotrivit pentru imitator. În ceea ce privește formele concrete ale fenomenului, se poate spune că tendința kitsch substituie un stil constituit, devenind un anti-stil sau chiar o lipsă de stil.*); încercare de dezvoltare, schematism – 1 punct **2 x 2 puncte = 4 puncte**
- raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument (*În acest sens, după cum observă și autorul textului dat, un exemplu îl reprezintă burghezia în ascensiune care, odată ce își consolidează puterea economică, își afișează și pretențiile aristocratice. Această nouă clasă socială, „proaspăt blazonată”, își expune cu ostentație falsitatea, încercând „să-și*

mascheze originea sub fastul unor decoruri împrumutate”). – 3 puncte; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument (*Raportat la experiența mea culturală, aș menționa cel puțin un personaj din romanul călinescian, Enigma Otiliei, Titi Tulea, care probează ideea conform căreia un produs artistic imitat devine produs de serie și își pierde valoarea. Cu ridicola lui pasiune de a copia cărți poștale, Titi Tulea îndeplinește toate trăsăturile omului-kitsch: este incapabil să învețe, să fie creativ, să aibă sentimente autentice etc.*) – 1 punct **3 puncte + 1 punct = 4 puncte**

– formularea unei concluzii pertinente (*Pe cale de consecință, kitschul pare să fie nu numai un fenomen etern, ci și o tendință proliferantă, cu atât mai periculoasă cu cât pătrunde insidios în toate formele de cultură ori de existență și riscă să se perpetueze prin obișnuință.*) **1 punct**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 puncte; utilizare parțial adecvată – 1 punct **2 puncte**

– respectarea normelor de exprimare (0–1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **2 puncte**

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al II-lea

(10 puncte)

Prezentarea perspectivei narative din fragmentul dat (de exemplu: *Fragmentul se construiește în baza unei perspective narative de tip obiectiv și surprinde relația dintre instanțele comunicării narative: naratorul obiectiv (vocea textuală heterodiegetică impune o focalizare externă prin uzul persoanei a III-a, relatează o istorie de care se delimitează) și personaje („homo fictus”, eu ficțional), în acest caz fiind vorba despre Ștefan, Ioana și Ileana. Personajul masculin, fire reflexivă, adâncită în meditație, se întreabă despre posibilitatea de a experimenta o iubire spiritualizată, asemenea celei a sfinților; capabili să manifeste aceeași intensitate a sentimentului față de toți oamenii. Este, în plus, preocupat de problema Timpului, a transgresării unor limite ale contingentului. În discuția retrospectivă cu Ileana, el îi atrage atenția asupra unor „semne” care se manifestă în dimensiunea „realului”, asemenea sacruului camuflat în profan, revelat în momente de hierofanie.)*

6 puncte

- prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat – 4 puncte
 - prezentare ezitantă, prin raportare la fragmentul dat – 2 puncte
 - încercare de valorificare a fragmentului – 1 punct
 - utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0–1 greșeli ortografice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0–1 greșeli de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)
- 4 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea *dramei* într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică: precizarea curentului cultural/literar, a orientării tematice – 2 puncte; numirea a două trăsături ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 punct = 2 puncte; evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 punct = 2 puncte
- 6 puncte**

(Poet, prozator, publicist și dramaturg, inovator deopotrivă al tehnicii teatrale și al formulei românești, Camil Petrescu marchează sincronizarea literaturii naționale cu modalitățile estetice europene. La publicarea în volum a piesei „Jocul ielelor”, Camil Petrescu mărturisește: „Lucrarea care urmează nu vrea să fie decât acest lucru contradictoriu, «o dramă a absolutului», și deci se înțelege că toate referințele aparent istorice nu corespund datelor știute”. Conceptul de „dramă a absolutului” trădează îndepărtarea polemică a dramaturgului de formulele dramatice tradiționale și se înscrie într-o concepție estetică originală, definitorie pentru un spirit filosofic, profund, îndrăzneț, refractar oricărei convenții literare. Acțiunea dramei absolutului se definește printr-o „cauzalitate dramatică absolută, adică imanentă conștiinței”: adevărul conflict se structurează ca act de cunoaștere, revelații succesive, condiționate de vocația absolutului și de imposibilitatea de a găsi certitudini. Eroii dramei absolute sunt personalități puternice, a căror conștiință „îmbrățișează zone pline de contradicții”, capabili să aducă în scenă „o ideologie infiltrată în structura unui om”. Acești indivizi trăiesc autentic, fiind în măsură să ridice fiecare experiență a vieții la nivelul conștiinței.)

- comentarea a două secvențe relevante pentru tema *dramei* studiate:
 - precizarea temei – 2 puncte;
 - comentarea oricăror două secvențe relevante pentru tema *dramei* – 2 x 2 puncte = 4 puncte (comentarea clară și nuanțată a două secvențe relevante 2 x 2 puncte = 4 puncte; încercare de comentare, tendință de rezumare – 2 x 1 punct = 2 puncte)
- 6 puncte**

(Piesa se deschide cu hotărârea lui Ruscanu de a publica scrisoarea în ziarul său, „Dreptatea socială”, dacă Saru-Sinești nu renunță la portofoliul de ministru al justiției. Decizia cristalizată se va dovedi însă un lung proces de amânări și reveniri, o dezbatere fără finalitate reală. Irena Ruscanu, mătușa care l-a crescut pe Gelu, ținându-i loc de mamă, îi cere eroului să renunțe la campania împotriva lui Saru-Sinești, în numele unui ideal sacru: amintirea tatălui său, Grigore Ruscanu. Protagonistul trăiește acum o primă revelație, o răsturnare a imaginii tatălui care vine ca o lovitură de grație: cu ani în urmă, Sinești l-a acoperit moral și financiar pe Grigore Ruscanu, când acesta delapidase o sumă importantă de bani pierduți la jocul de cărți.

Echilibrul fragil în care se află protagonistul se strică odată cu confruntarea directă cu Saru-Sinești, un versat politician burghez, lipsit de scrupule. Avocat cu reputație, ministrul își dezarmează adversarul invocând amintirea unui om pe care l-au iubit amândoi. În această relație de antinomie sunt surprinse două caractere la fel de puternice. Cel mai tulburat e Gelu, care trăiește o a doua revelație: află că tatăl său nu a murit într-un accident de vânătoare, ci s-a sinucis după ce s-a ruinat din cauza unei actrițe oarecare, Nora Ionescu. Sinești înțelege că eroul a moștenit firea fanatică, însetată de absolut, a tatălui său, Grigore Ruscanu.)

– câte 3 puncte pentru analiza oricărui două elemente de structură, de compoziție și de limbaj semnificative pentru *drama* aleasă **2 x 3 puncte = 6 puncte**

- analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru dramă – 3 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

(„Jocul ielelor” ilustrează paradigma teatrului camilpetrescian, dar și tiparul dramei ca specie literară modernă (M. Got). Viziunea artistică se definește prin autenticitate, spirit polemic, anticalofilie, prin afirmarea unei personalități cu o structură lăuntrică irepetabilă. La nivel tematic, piesa este în primul rând o dramă socială, prezentând câteva mostre de viață cotidiană, cu aspectele ei precare (existența mizeră a tipografilor, a unei familii de artiști, aureolată tragic de o sinucidere colectivă, nepăsarea cinică a burgheziei amorale, suferința surdă a unui deținut socialist, ale cărui idealuri sunt lamentabil aneantizate în închiisoare). *Drama socială* se intersectează cu drama moral-gnoseologică: în sistemul axiologic al lui Gelu Ruscanu, răul provine din indiferență („Tovarășe Praidă, ai avut dreptate spunând că oamenii sunt răi din ignoranță”) și din persistența erorilor.

Titlul dramei (rezonanță din mitologia populară românească) metaforizează iureșul fascinant, dar necruțător al ideilor imuabile, perfecte în statornicia lor, dar care se dovedesc a fi plăsmuiri iluzorii pentru omul prins în marginile relative ale realității concrete. Individul temerar care contemplă jocul ielelor (ființe zănatice, făpturi supranaturale, ipostaze autohtone ale Parcelor, ale Moirelor care țes destinul) se lasă antrenat în tumultul ideilor.

Tehnica dramatică antrenează evenimentele într-o derulare coerentă, într-o gradare care accentuează tensiunea interioară a personajului. Acțiunea în sine este dublată de lungi

dezbatere despre dragoste și trădare, despre datorie și onoare, despre ideal și compromis. Acumularea treptată de evenimente și idei se înscrie într-un traseu al cunoașterii, plasat sub semnul încordării magistral orchestrate de către autor. Conflictul dramatic se dezvoltă pe mai multe planuri: conflictul social-politic (relația dialectică dintre Gelu Ruscanu și Șerban Saru-Sinești), conflictul ideologic (opune credinței în absolut a lui Ruscanu reprezentările relative ale socialistului Praidă) și conflictul eroului cu sine însuși (inadvertența dintre nevoia compromisului și imperativul verticalității morale). Limbajul este solemn, intelectual, nervos, tensionat, cu metafore avântate, în tonuri de meditație gravă, de confesiune dramatică. În duelul verbal al „sufletelor tari”, enunțurile au caracter gnomic, definind o atmosferă de mare solemnitate. Adaptate personajelor dramei, registrele lingvistice alternează între expresia conceptualizată și limbajul ironic, pitoresc.)

Redactare – 12 puncte

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**
- logica înlănțuirii ideilor **1 punct**
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
 - relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte
 - relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte
 - schematism – 1 punct
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 puncte; vocabular restrâns, monotone – 1 punct) **2 puncte**
- ortografia (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- punctuația (0–1 erori – 2 puncte; 2 erori – 1 punct; 3 sau mai multe erori – 0 puncte) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.